

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 20. (131.) szám. 2013. október 31.

EZ VOLT OKTÓBER FOLYAMÁN

Fontosabb események, rendezvények

ELISMERÉSEK

*Második fokozatú kitüntetésben részesítette az Ukrajnai Diplomatak Egyesülete **Bacska József** ungvári magyar főkonzult.

ESEMÉNYNAPTÁR

OKTÓBER

2013. október 1. Lengyel Zoltán munkácsi polgármester vezetésével megtartották a Szent Márton-napi ünnep szervezőbizottságának első ülését. Az ünnepséget november 9–11-én rendezik meg a Béke téren.

2013. október 2. Hivatalosan is megnyitotta kapuit az olvasók előtt a felújított Péterfalvai Könyvtár, ami részben **Tóth Bálint** polgármesternek, részben pedig **Pallagi Ágnesnek** és csapatának, illetve az összefogásnak köszönhető. Párhuzamosan az avató ünnepséggel író-olvasó találkozóra is sor került, amelynek vendégei voltak **Dupka György** és az Együtt folyóirat munkatársai, közöttük **Szöllősy Tibor**, **Kovács Eleonóra**, **Zseliczky Zoltán**, **Lőrincz P. Gabriella** és **Zseliczky József**.

2013. október 2. A gyertyánligeti alkotótáborban részt vevő ArtTisza tagjai születésnapja alkalmából a nagy előd – Gyertyánligeten 1891. október 2-án született Boksay József festőművész előtt is tisztelegtek. Az ünnepség keretében a helyi magyar óvoda kertjében felavatták a festő szobrát (alkotója **Szilágyi Sándor**). Az ünnepségen a gyertyánligeti magyar közösség is részt vett.

Október 2–6. között a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) fő szervezésében és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) közreműködésével megrendezték a VII. Együtt Író-tábor és résztvevőinek felolvasó körútját. Az egyhetes gazdag rendezvénysorozat különböző állomásaihoz az Együtt-ben publikáló kárpátaljai írók, költők, helytörténészek, kritikusok illetve újságírók, pályakezdő alkotók csatlakoztak. A meghívott szerzők közt volt **Ámorth Angelika** (Nagyszőlős), **Bartha Gusztáv** (Nagybereg), **Czébely Lajos** (Visk), **Csordás László** (Eszeny), **Dupka György** (Ungvár-Tiszabökény), **Kovács Eleonóra** (Szalóka), **Lőrincz P. Gabriella** (Beregszász), **Marczák Gergely** (Kincshomok), **Pák Diána** (Karácsfalva), **Szöllősy Tibor** (Técső-Nyírmada), **Vári Fábán László** (Mezővári), **Zubánics László** (Gut), **Zselicki József** (Kisgejőc), **Zseliczky Zoltán** (Kisgejőc-Beregszász). A tiszabökényi állomáshelyükről kirajzó irodalmárok 9 tanintézményben tartottak felolvasást: a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Természettudományi Koledzse magyar tagozatán, a Szent István Római Katolikus Líceumban, a Nagyberegi Református Líceumban, a Viski Kölcsey Ferenc Középiskolában, Técsőn a Református Líceumban és a Hollósy Simon Középiskolában, a Péterfalvai Kölcsey Középiskolában, a Karácsfalvai

Sztojka Sándor Görög Katolikus Líceumban és a Péterfalvai Református Líceumban. Ezenkívül Péterfalván, Tiszaújhelyen, Nagyszőlősön a helyi könyvtárban író-olvasó találkozón vettek részt. Útjuk során több száz fiatal és felnőtt olvasóval találkoztak. Az eseménysorozatról a helyi magyar írott sajtó és az elektronikus média, több hírlevél, blog folyamatosan hírt adott. Az író-olvasó találkozók, a rendhagyó irodalomórákon a szerzők felolvasták legújabb írásaikat, beszéltek eddigi pályafutásukról, irodalmi tevékenységükről, közéleti szerepvállalásukról, válaszoltak az olvasók kérdéseire. Ezen belül bemutatták a MÉKK kiadásában 2002-től megjelenő *Együtt* folyóirat értékteremtő, -őrző és alkotóműhelyének munkáját, a KMMI által elindított tehetséggondozó programot, ecsetelték kapcsolatukat az anyaországi irodalmi élettel, írókkal, folyóiratokkal, alkotó-intézményekkel stb. **Dupka György** minden intézményben az Intermix Kiadó legutóbb megjelent köteteiből, az *Együtt* újabb számaiból egy-egy könyvválogatást adott át. Ezenkívül a résztvevők megemlékezéseket tartottak a történelmi és irodalmi emlékhelyeken. Az író tábor résztvevői a Nagyberegi Református Líceum ünnepi rendezvényén találkoztak **Jókai Anna** Kossuth-díjas írónővel és **Zombori Ottó** csillagással is.

2013. október 5. Császlócon megrendezték a II. Kárpátaljai Nemzetközi Gasztronómiai Találkozót.

2013. október 5. A Nagyberegi Református Líceumban **Jókai Anna** író és **Zombori Ottó** csillagász tartott igen érdekes előadásokat.

2013. október 5. Az aradi vértanúkra emlékezve tartottak koszorúzó megemlékezést az ungvári Kálvária temetőben a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. A MÉKK nevében **Dupka Nándor** köszöntötte a jelenlévőket, s beszélt Szegelethy János honvédhadnagy és báró Bémer László nagyváradi püspök önfeláldozó életéről. Az eseményen Magyarország Ungvári Főkonzulátusa mellett a Vitézi Rend Kárpátaljai Törzskapitánysága és a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetsége is képviseltette magát. A koszorúzó ünnepség részeként az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskola két tanulója verssel emlékezett az aradi vértanúkra, majd tanáruk, **Marcus Gergely** énekelte el Az aradi tizenhárom című megzenésített verset. Ünnepi beszédet tartott **Nott Miklós**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, a Vitézi Rend nevében v. **Kövér György**. A koszorúzás a Szobránc utcában folytatódott, ahol Bémer László emléktáblája előtt hajtottak fejet az emlékezők.

2013. október 5-6. Kétnapos hivatalos látogatáson Kárpátalján járt **Rétvári Bence**, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, aki többek között találkozott a történelmi egyházak és a KMKSZ vezetőivel. A munkácsi cserkészekkel közösen vett részt '48-as magyar honvédsírok rendbehozatalában és megtisztításában. Ezt követően megkoszorúzta az első világháborús mártírok emlékművét. Jelen volt a most felújított munkácsi Szent István Katolikus Líceum tetőszerkezetének átadó ünnepségén. Az államtitkár másnap Nagyszőlősön részt vett a KMKSZ központi október hatodikai ünnepségén,

2013. október 6. Az aradi vértanú napján a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold termében a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Alapszervezete tartott megemlékezést.

2013. október 6. Az 1848/49-es szabadságharc mártírjainak megemlékezését a KMKSZ Nagyszőlősön tartotta meg. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével **dr. Rétvári Bence**, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára, **Ljubka Katalin**, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárságának osztályvezetője, **Bacsikai József**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Kovács Miklós**, a KMKSZ elnöke, **Orosz Ildikó**, a KMPSZ elnöke, **Gulácsy Géza**, a KMKSZ Munkácsi Középszintű

Szervezetének elnöke. A megemlékezésen **dr. Rétvári Bence** köszöntötte a egybegyűlteket és osztotta meg gondolatait. **Kovács Miklós** beszéde után a Tiszapéterfalvi Református Líceum diákjai adtak elő egy éneket. Őket a Nagyszőlősi 6. sz. Sólyom Cserkészcsapat követte, akik irodalmi műsorral tisztelegtek az aradi vértanúk előtt. A cserkészek előadása után a megemlékezők elhelyezték koszorúikat báró Perényi Zsigmond szobránál.

2013. október 6. Kárpátalja-szerte számos helyszínen emlékeztek az aradi vértanúkra. Az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) Beregszászban, az Európa–Magyar Ház udvarán, az aradi vértanúk emlékoszlopánál tartotta központi rendezvényét. Az egybegyűlteket **Gajdos István** parlamenti képviselő, a szövetség elnöke köszöntötte. **Csobolya József**, a Rákóczi Szövetség beregszászi szervezetének alelnöke rövid történelmi visszatekintéssel emlékezett meg az aradi tizenháromról, a 164 évvel ezelőtti tragikus eseményekről.

2013. október 6. A II. világháborúban elhunytakra emlékeztek, s felavatták az új Világháborús Emlékművet a nagyszőlősi járási Csepében.

2013. október 7. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hallgatói Önkormányzata műsoros program keretében emlékezett az aradi vértanúkra,

2013. október 10. **Oelschläger-Öry Lajos** német származású magyar építész munkáit megörökítő vándorkiállítás nyílt Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola kiállítótermében.

2013. október 9. **dr. Kántor Zoltán**, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója, **Vári Fábián László** kárpátaljai költő, a Magyar Művészeti Akadémia tagja, **Toró T. Tibor**, az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke és **Csáky Pál** felvidéki politikus-író, az MKP Országos Elnökségének a tagja voltak a vendégei annak a kettős állampolgárságról és az autonómia lehetőségeiről szóló kerekasztal-beszélgetésnek, amelyet **Gazsó L. Ferenc** vezetett a MOM Kulturális Központ Kupolatermében, Budapesten. A patinás Hítel c. folyóirat által rendezett, a nyilvánosság és a média előtt zajló beszélgetésen a résztvevők elmondták elképzeléseiket többek közt arról, hogy az egyes országokban miért fontos és milyen esélye van az ottani magyar közösség számára létrehozandó autonómiáknak, hogyan lehet az egész kérdéskört beilleszteni az európai gondolkodásmódba és politikába, illetőleg hogyan kívánnak bekapcsolódni a további magyar nemzetpolitikai folyamatokba.

2013. október 12. A beregszászi nyugdíjasok klubtermében került sor a Kárpátaljai Magyar Nyugdíjas Szervezetek Szövetségének alakuló gyűlésére, amelyen 11 kárpátaljai település nyugdíjasklubjainak küldöttei vettek részt. A Szövetség elnökévé **Szvirida Jánost** választották. A három alelnök **Goncz Tibor** (Beregszászi járás), **Boruzs Béla** (Munkácsi járás) és **Andrejcsák Beáta** (Ungvári járás) lett.

2013. október 13. A Beregszászi Római Katolikus Egyházközség megemlékezett az egykori plébános, Pásztor Ferenc halálának évfordulójáról. Ez alkalomból a beregszászi egyházközség szobrot állíttatott a boldog emlékű papnak. Az esemény ünnepi szentmisével kezdődött, melynek főcelebránsa **Papp Tihamér** OFM, Beregszász egykori római katolikus plébánosa volt. Az eseményen részt vett **Michels Antal**, jelenlegi beregszászi római katolikus plébános, **ifjabb Pásztor Ferenc**, a boldog emlékű plébános testvérének unokája, **Bozsik Béla**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja. Ezután **Szendrey Anita** történész – a Debreceni Egyetem BTK PhD hallgatója ismertette a jelenlévőkkel a volt plébános életrajzát. Ezt követően Pásztor Ferenc fejszobrának (alkotója **Szilágyi Sándor** szobrász) leleplezése, megáldása és megkoszorúzása következett. A szobor fölé emléktábla is került, amelyen a következő sorok olvashatóak: Pásztor Ferenc (1880-1951), P. prelátnak, püspöki helynök, főesperes-plébános. „*Fiúi hódolattal maradok engedelmes fia.*”

2013. október 13. Az ArtTisza Művészeti Egyesület a Bethlen Alap támogatásával szeptember 25. és október 2. között rendezte meg második alkalommal a Havasi Gyopár alkotótábort a festői szépségű Gyertyánligeten. Az ott készült festményekből,

fotókból a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel (KMMI) közösen kiállítást szerveztek. Mint **Szilágyi Sándor**, az egyesület vezetője elmondta, ezúttal tizenhat résztvevője volt a tábornak, ahol a fiatal tehetséges festők, szobrászok a természet művészetét örökítették meg. A beregszászi székhelyű Európa-Magyar Házban tartott kiállítás (november 15-ig minden nap 9 és 16 óra között megtekinthető) megnyitóján a vendégeket **Zubánics László**, a KMMI vezetője köszöntötte, s méltatta a fiatal, tehetséges művészelöltek alkotásait. Az idei kiállítás azt mutatja, hogy – mint fogalmazott –, a havasi gyopár lassan kivirágzik, az ArtTisza pedig felnőtté válik. A megnyitót **Marcus Gergely** megzenésített versek előadásával tette még hangulatosabbá.

2013. október 13.-20. A MÉKK szervezésében lezajlott a VII. Tiszaháti Munkácsy Mihály Alkotótábor, amelynek hagyományosan a nagyszőlősi járási Tiszabökény adott otthont. A MÉKK által életre hívott egyesület megalakulásakor felvállalta a Péterfalvai Képtár patronálását, kiállítási anyagának gyarapítását. Az idei alkotótábor résztvevői: **Soltész Péter** festő (Ungvár), az Ukrán Képzőművészeti Szövetség tagja, **Soltész Gabriella** festő (Ungvár), **Homoki Gábor** festő (Péterfalva), **Kovács Anton** festő, grafikus (Ungvár), az Ukrán Képzőművészeti Szövetség tagja, Erdélyi Béla és Boksay József-díjas, **Szuszla Mihail** festő (Ókemenca), **Jegorova-Rogova Júlia** festő, grafikus, keramikus, dizajner (Ungvár), az Ukrán Képzőművészeti Szövetség Ifjúsági Tagozatának tagja, **Mihovics Viktor** festő, keramikus, grafikus, restaurátor (Ungvár), az Ukrán Képzőművészeti Szövetség Ifjúsági Tagozatának tagja (1990), **Mironova Júlia** festő, grafikus (homok-animáció, fire show) (Munkács-Ungvár), az Ukrán Képzőművészeti Szövetség Ifjúsági Tagozatának tagja, a "Pora Bulo" művészeti, kulturális ifjúsági alapítvány alelnöke, **Kohutics Tánia** festő, grafikus-dizajner (Jablonivka-Ungvár), **Páva István** amatőr festő (Tiszabökény). A tábor idején született alkotásokból a hagyományokhoz híven most is kiállítást szerveztek a Péterfalvai Képtárban, amelyet **Dupka György**, a MÉKK elnöke nyitott meg. A vendégeket többek között a képtár alapítója, **Bíró Andor**, az egykori határőr Agrárcég elnöke és **Perduk Beáta** igazgató üdvözölte. Felszólaltak a művészek is, összesen 32 festmény került bemutatásra. A megyei tárlatra 2014 januárjának második felében, a Magyar Kultúra Napja alkalmából kerül sor Ungváron a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeumban, így a művészetet kedvelő nagyközönség és a műkritikusok is megtekinthetik majd Kárpátalja művészeinek legújabb festményeit, akvarelljeit.

2013. október 14-15. **Bayer Mihály** Magyarország Ukrajnába akkreditált nagykövete kétnapos látogatást tett vidékünkön, amelynek keretében egyházi és civil szervezetek, tanintézmények vezetőivel, üzletemberekkel is találkozott. Előadást tartott az Ungvári Nemzeti Egyetemen és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. **Bayer Mihály** látogatást tett az ungvári magyar főkonzulátuson és a beregszászi konzulátuson is, ahol tájékoztató megbeszélést folytatott. A magyar külképviseletek munkájával kapcsolatban elmondta, az elmúlt évben a magyar Külügyminisztérium munkatársai több mint 140 ezer schengeni vízumot és 40 ezer kishatárléptőt adtak ki Ukrajnában, ami a magyar konzuli szolgálat által kiadott schengeni vízumok 43 %-a. Idén a kiadott vízumok száma **Bayer Mihály** becslése szerint elérheti a 155-160 ezret is.

2013. október 17. A nagybereg-i tájházban a környékbeli kisiskolásoknak kézművesnapot tartottak a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet kezdeményezésére. A szervezők ezentúl minden héten színes kézműves programokkal várják az érdeklődőket a tájházban.

2013. október 17. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karának diákjai, majd a Drugeth Gimnáziumban tanulói **Farkas Bertalannal**, az első hivatásos magyar űrhajóssal találkoztak. A vadászpilóta, űrkutató pontosan hét napot, húsz órát és negyvenöt percet töltött a világűrben. A világszerte ismert magyar beszámolt felejthetetlen élményeiről.

2013. október 18. A Nemzetstratégiai Kutatóintézet Kárpát-medencei bemutatkozó körútjának kárpátaljai állomása Beregszász volt. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában a *Felelősség és hűség* címmel az 1956-os forradalom és szabadságharc 57. évfordulója alkalmából ünnepi koncertre is sor került, amely a Kokas Banda előadásával és **Csernicskó István** rektorhelyettes üdvözlő beszédével kezdődött. Ünnepi beszédet tartott **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának Főkonzulja, **Kovács Miklós**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, **Szász Jenő**, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke és mások. Az est további részében a Forrás Művészeti Intézet által felkért neves előadóművészek léptek fel: **Both Miklós** énekes, gitáros, **Ferenczi György** énekes, világhírű szájharmonikás, **Szokolay Dongó** Balázs furulya és szopránszaxofon művész, **Apáti Ádám** basszusgitáros, **Jankó Miklós** dobos. **Kubinyi Júlia** csodás énekhangjában is gyönyörködhetett a közönség.

2013. október 18. Megtartotta hagyományos szüreti batyus bálját a KMKSZ Csapi Alapszervezete, amelyhez ezúttal társszervezőként csatlakozott a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület is, valamint támogatóként Magyarország Ungvári Főkonzulátusa. Az est folyamán közreműködött a nagydobronyi Hímes Néptáncgyűttes, az id. Bernáth Ferenc vezette Cimborák Népzeneke, a csapi Kökény Táncgyűttes, a szürtei **Palkó Tibor** és zenekara.

2013. október 19. A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség (KMCSSZ) fennállásának 20. évfordulója alkalmából fergeteges hangulatú szüreti mulatságot szervezett Beregszászban. **Popovics Pál**, a KMCSSZ elnöke és **Jakab Annamária** a regös szakág vezetője köszöntötte az egybegyűlteket. A talpalávalót a nemrég alakult Csipkés zenekar húzta. A programban közreműködött **Jakab István** és **Váradai Enikő** tánctanár, továbbá **Varga Katalin**, a Credo együttes énekes.

2013. október 19-23. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház megalakulásának 20. évfordulójára a Nemzeti Színház **Vidnyánszky Attila** vezetésével – aki a beregszászi színház főrendezője is egyben – Kárpátalján turnézott. Ungváron, Munkácson, Beregszászban Tamási Áron *Vitéz lélek* című darabját láthatta a közönség. A születésnap hivatalos megünneplését az október 21-ei előadás után tartották. A társulat több tagja kitüntető oklevelet vehetett át munkájának elismeréseként.

2013. október 20 - 22. Az Ukrajnában is népszerű Liszt Ferenc tiszteletére a kijevei magyar nagykövetség immár harmadszor szervezett emlékestet, amelyen **Balog József** zongoraművész lépett fel szólókoncertyával Ukrajna Nemzeti Filharmóniájának koncerttermében. Ezt megelőzően a kelet-ukrajnai Dnyipropetrovszkban is fellépett a magyar zongoraművész. Programjában Liszt-művek és -átiratok szerepeltek. Többek között áriák és dalok Wagner és Verdi emlékére. Az előadás második részében az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc kapott fő szerepet.

2013. október 20. Bethlen Gábor fejedelemmé avatásának 400. évfordulójára rendezett fesztivált a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet Huszton, a Helytörténeti Múzeum előtti téren. A fesztivál résztvevőit többek között köszöntötte **Nagy Klára**, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárságának kárpátaljai referense, (aki Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár asszony levelét olvasta fel), **Hupka Félix**, a Máramaros megyei Néppárt országos választmányi alelnöke, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Máramaros megyei elnökségi tagja, **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Volodimir Kasczuk**, Huszt polgármestere, **Orosz Ildikó**, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke. Fellépett az Aknaszlatinai Művészeti Iskola zenekara, a Sóvirág néptáncsoport, a viski Szivárvány hagyományörző együttes, a técsői Hollósy Simon Középiskola énekkara, a Nereszen táncsoport, a nagydobronyi Hímes néptáncgyűttes, a derceni Gyöngyösbokréta, a Salánki Íjászkör, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola színjátszó szakkörének növendékei. Verseket szavaltak huszti magyar iskola növendékei, a nagybocksói vasárnapi iskola tanulói, valamint Bustyaházáról

Munkácsi Karolina varázsolta el a közönséget énekével és szavalásával. A színpad mellett felállított sátrakban kézművesek, arcfestők, vállalkozók, finom borok és ízes ételek várták az érdeklődőket, ajándéktárgyakat vásárolhattak, s beleshettek a hordókészítés fortélyába. A kulturális eseményt a Técsői Banda koncertje zárta.

2013. október 20-22. Tóth Péter, Radnóti- és József Attila-díjas versmondó a Kárpátaljai Református Egyházkerület Püspöki Hivatalának meghívására érkezett Kárpátaljára. A kunszentmiklósi tanár a Nagyberegi Református Líceum, a Nagydobronyi Református Líceum, a Péterfalvi Református Líceum és az Eszenyi Református Egyházközségben lépett fel, ahol József Attila verseiből adott elő egy tartalmas összeállítást. Az előadások után közvetlen beszélgetések keretében a verskedvelőknek kifejtette véleményét a versmondás szeretetéről és a nagy költő lírai világáról is.

2013. október 22. A Dayka Gábor Középiskolában az ungvári ellenálló csoport tagjainak - Benyák Nándor, Orlovsky Vince és Kulcsár János Tibor - emléktáblájánál tartottak koszorúzással egybekötött megemlékezést a MÉKK szervezésében. A rendezvényen részt vett, beszédet mondott és koszorúzott **Kulin Zoltán** városi képviselő, **Dupka Nándor**, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége Ifjúsági Tagozatának vezetője, **Balogh Dénes** ungvári konzul.

2013. október 22. Nagykőrösön Arany-ünnepséget tartottak az Arany János Társaság, a helyi középiskola és önkormányzat szervezésében. Ünnepi Beszédet mondott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

2013. október 22. Magyarország Ungvári Főkonzulátusa szervezésében – megemlékezésre került sor a Kárpátaljai 9. Sz. Büntetésvégrehajtó Intézetben, vagyis az egykori ungvári gyűjtőfogháznál, ott, ahol több mint fél évszázaddal ezelőtt az 1956-os forradalom és szabadságharc megannyi magyarországi résztvevője, valamint kárpátaljai magyar ellenálló csoportok tagjai szenvedtek a hazáért és a szabadságért. A himnuszok elhangzását követően **Balogh Dénes**, a főkonzulátus konzulja köszöntötte a megjelenteket, köztük **Viktor Pogorelovot**, Ungvár város polgármesterét, **dr. Spenik Sándort**, az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karának dékánját, **dr. Ljah Erzsébetet**, az UMDSZ városi szervezetének alelnökét, az UNE és a Dayka Gábor Középiskola tanárait és diákjait. Ünnepi beszédet tartott **Brenzovics László**, a KMKSZ alelnöke, **Zubánics László**, az UMDSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, **Dupka Nándor**, a MÉKK ifjúsági tagozatának elnöke. A 10. Sz. Dayka Gábor Középiskola diákjai és tanárai a forradalom gyermekhőseinek emléket állító költeményeket és dalokat adtak elő.

2013. október 22. A szabadságharc és forradalom 57. évfordulója előtt tisztelgett Nagyberegi lakossága is a Nagyberegi Kultúrházban. Az ünnepséget **Tóth László**, a nagyberegi református gyülekezet lelkipásztora nyitotta meg. Az ünnepség meghívott vendége volt **Milován Sándor**, a Kárpátaljai Megyei Tanács tagja, aki az 1956-os forradalom kárpátaljai résztvevőjeként beszámolót tartott. Végezetül a Nagyberegi Református Líceum diákjai ünnepi műsorral léptek fel.

2013. október 22. Koszorúzással egybekötött megemlékezés volt a Liszt Ferenc kijevei emléktáblájánál a Magyarok Kijevei Egyesülete szervezésében.

2013. október 23. A Rákóczi Szövetség Beregszászi Szervezete történelmi megemlékezést szervezett A szabadság megszállottai címmel. A megemlékezést Taraczközi Ferenc beregszászi református tiszteletes nyitotta meg egy áhítattal, majd hosszabb-rövidebb részletekben **Kész Géza**, a Rákóczi Szövetség Beregszászi Szervezet elnöke ismertette a történelmi eseményeket. **Csobolya József**, alelnök, nyugalmazott történelemtanár az '56-os forradalomról tartott rövid előadást. A rendezvény programjában közreműködtek a Beregszászi Magyar Gimnázium diákjai, a beregszászi református gyülekezet, a Petőfi Nyugdíjas Klub, valamint a Búcsúi Református Egyházközség énekkara. A helyszínt a Beregszászi Református Egyházközség biztosította.

2013. október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 57. évfordulójára szervezett megemlékezést a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola dísztermében. Ünnepi beszédet **Gulyás Gergely** országgyűlési képviselő és **Kovács Miklós** elnök tartott. Felköszöntötték a megjelent '56-osok képviselőit, **Perduk Tibor Árpádot** és **Milován Sándort**. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház színészeitől láthattunk szívbemarkoló előadást, Déry Tibor *Szerelem* című novellája elevenedett meg a színpadon.

2013. október 24. Az '56-os forradalom hőseire emlékeztek Mezőkaszonyban az UMDSZ szervezésében. Ormos Mária, Ormos István és Szécsi Sándor mezőkaszonyi születésű fiatalok bátor tetteit megörökítő emléktáblánál megrendezett koszorúzási ünnepségen jelen volt többek között **Tóth István**, Magyarország beregszászi főkonzulja, **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, **Medvigy István**, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője, **Braun Béla**, a Beregszászi Járási Tanács elnökhelyettese, **Horváth László**, a járási állami közigazgatási hivatal első elnökhelyettese, **Lengyel László**, az UMDSZ járási szervezetének elnöke, a közoktatási osztály vezetője, **Doma István**, az UMDSZ járási szervezetének ügyvezető alelnöke, **Fejes Tibor** és **Márkus Miklós** járási képviselők, **Tóth Sándor**, Mezőkaszony, **Hegedűs Attila** Beregsom, illetve **Bacsikai László**, Zápszony polgármestere, valamint az UMDSZ tóhádi alapszervezeteinek elnökei. Előbb **Roják Vince** igazgatóhelyettes tartott rövid történelmi emlékeztetőt. Ünnepi beszédet mondott **Tóth István**, a Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Zubánics László** történész, az UMDSZ Nemzeti Tanácsának elnöke. A megemlékezés végén Bodnárné **Turóczy Tünde Irén** igazgatóhelyettes felkérte a jelenlévő szervezetek képviselőit, helyezték el koszorúikat az emléktáblánál.

2013. október 24. A MÉKK, a KMMI, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. **Deme Ibolya** főszerző, a községi könyvtár vezetőjének eligazító szavai után az egybegyűltek megismerkedhettek a két költő életrajzával, munkásságuk jellemző vonásaival. A zsűri munkájában részt vett **Lőrincz P. Gabriella**, **Bakos Kiss Károly**, **Marcsák Gergely**, **Weinrauch Katalin**. A beregvidéki falvakból érkező iskolások három korcsoportban mérték össze erejüket. A győztesek értékes könyvjutalomban és oklevélben részesültek.

2013. október 24. Református istentiszteletet tartottak a Kijevi Szent Katalin Evangélikus Templomban, amelyen a kijevi magyar gyülekezet tagjai vettek részt.

2013. október 24. A Magyarok Kijevi Egyesülete szervezésében hagyományos ünnepi megemlékezés és koszorúzás volt a kijevi honfoglalási emlékműnél, amelynek helyszíne a kijevi Magyar Domb (Uhorska hora).

2013. október 24. Ünnepi fogadás tartottak a Magyarország Kijevi Nagykövetségén az '56-os forradalom és szabadságharc 57. évfordulója alkalmából, amelyre a helyi magyarság jeles képviselőit is meghívták.

2013. október 25. Motivációs tényezők a roma nemzetiségű tanulók oktatásában címmel szervezett konferenciát a Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet beregszászi fiókintézete és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

2013. október 26. Schönborn park megnyitására került sor a Perecsenyi járásban. A park hamarosan Kárpátalja egyik legkedveltebb turisztikai helyévé válhat. Többek között a park területén sajátos építménnyel is megtekinthetők: a Turja-völgy nevű mini múzeum, az állatövi naptárt ábrázoló hidak, a druidák naptárát formázó kert, a dalmát fenyővel körülvett Túr-tó is, amelynek körvonala az Osztrák–Magyar Monarchia 1867-es térképét idézi. A bejárati kaput 12 toronysisakkal és a 4 fő toronysisakkal látták el.

2013. október 26. Munkácson, a helyi művelődési házban lezajlott a kárpátaljai ruszin szervezetek kongresszusa, a rendezvényen felszólalt Dupka Nándor, aki tolmácsolta a MÉKK

elnökségének üdvözlését. Ezt követően sor került a Kárpátaljai Ruszin Folklórfesztivál megrendezésére is.

A hónap folyamán.

*A magyar lakta településeken, így Tégláson, Tiszabökényben, Péterfalván, Forgalányban, Királyházán, Nagyberegen szüreti hagyományőrző napokat, bálakat tartottak.

*Az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő péterfalvai Kokas Banda az elmúlt hónapban több helyszínen is fellépett: Tiszakeresztúrtban önálló esten, Fancsikán a Szent Katalin Római Katolikus Egyházi Óvoda tízéves jubileumi ünnepségén.

*A percsenyi járási Rónafüreden (Lumsori) rendezte meg immár kilencedik alkotótáborát a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága (RIT), amelyen tizenkét kárpátaljai magyar képzőművész vett részt, akikhez művészbártaik is csatlakoztak. **Magyar László** festőművész, a RIT elnöke, **Réti János** festőművész, grafikus, formatervező, **Klisza János** grafikus, építész, **Kopriva Attila** festőművész, **Matl Péter** szobrászművész, **Erfán Ferenc** festőművész, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója és mások elkészült képeit később a RIT kiállításán minden képzőművészet iránt érdeklődő megcsodálhatja.

*A kárpátaljai művészek egy olyan ungvári, ukrán nyelvű folyóirat kiadását tervezik, amelyben a kárpátaljai írók, festőművészek, szobrászok és egyéb művészek munkásságát mutatnák be.

***Füzesi Magda** költő, valamint **Ortutay Zsuzsanna** keramikus volt a vendége a Beregszászért Alapítvány közreműködésével a nyíregyházi Bencs Villában szervezett művészeti estnek. A kárpátaljai művészek életéről, alkotásaikról szakértők és pályatársak beszéltek. A művészek pedig érzékletes képet alkottak, hogyan élték meg magyarságukat a szocializmus évtizedeiben. A jelenlévők megtekintették Ortutay Zsuzsanna kerámiáiból nyílt kiállítást.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukránjai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.